

МІНЕРАЛОГІЧНИЙ ВИРОБНИЧИЙ МУЗЕЙ НДПІ “МЕХАНОБРЧОРМЕТ”

Музей створено у 2006 р. до 50-річчя від дня заснування інституту “Механобрчормет” з ініціативи, за організаційної та фінансової участі його директора М.К. Воробійова. Базою для створення експозицій музею слугував колекційний кам’яний матеріал, зібраний на території Радянського Союзу колективом геолого-мінералогічної лабораторії, а з 1966 р. — відділу речовинного складу мінералогічного сировини під керівництвом (у різні роки) к. г.-м. н. Ю.Г. Гершойга, д. г.-м. н. Б.І. Пирогова та к. г.-м. н. В.С. Федорченко. В останні п’ять років колекція музею значно розширена за рахунок зразків різновидів руд і кінцевої продукції (руд, концентратів, агломератів і окатишів (котунів)), представленої геологічними службами гірничозбагачувальних і залізорудних комбінатів Кривого Рогу, Полтави та Запоріжжя.

Безпосередніми виконавцями розробки ідеї музею, організації, створення та оформлення його експозицій були наукові співробітники відділу комплексної переробки мінеральної сировини, мінералоги С.В. Дмоховська, Т.В. Беспояско і к. г.-м. н. С.М. Зима за участю багатьох фахівців відділу. Протягом чотирьох місяців весь кам’яний матеріал було розібрано і діагностовано, описано і класифіковано, підібрано зразки для експозицій.

У фонді музею — 1850 експонатів, виставлено у вітринах — 1250. Фонд постійно поповнюється новими зразками мінералів, руд і порід, що відбираються безпосередньо співробітниками інституту для виконання робіт з вивчення речовинного складу, збагачуваності і огрудкування руд, а також надходять з підприємств гірничозбагачувального комплексу і приватних колекцій.

Експозиція музею розміщується у 33 вітринах двох залів загальною площею 62,6 м². Вона охоплює п’ять розділів, найбільшими з яких є “Систематична мінералогія” і “Залізні руди”.

“Систематична мінералогія” представлена 690 експонатами, виставленими в 15 вітринах.

Ця експозиція ґрунтується на загальноприйнятій у мінералогії класифікації — від самородних елементів до силікатів різних за структурним принципом класів (рис. 1, 2).

Завершується “Систематична мінералогія” невеликим зібранням “Мінерали залізних руд”, де показані рудні

Рис. 1. Частина експозиції “Систематична мінералогія”

Рис. 2. Розміщення зразків мінералів у вітрині

й нерудні мінерали різних типів, а також мінерали, що містять домішки, шкідливі для металургійного переділу.

Розділ “Залізні руди” налічує 400 зразків експонатів і розміщується в 14 вітринах. Він спланований за принципом подання гірничозбагачувальних комбінатів й інших підприємств з видобутку і переробки залізних руд Кривого Рогу та України (рис. 3).

Продовження експозиції розділу розташоване в малому залі, де зібрані зразки залізних руд родовищ Росії, Казахстану, Грузії та інших країн СНД, а також світу.

Слід зазначити, що для руд майже всіх родовищ, представлених у розділі “Залізні руди”, в інституті “Механобрчормет” у різні роки були розроблені технології зі збагачення.

Завершується експозиція музею трьома невеликими колекціями:

- руди мангану, титану та інших чорних металів — 47 зразків;
- родовища інших рудних і нерудних корисних копалин (міді, свинцю, цинку, олова, золота, будматеріалів, солі тощо) — 67 зразків;

Рис. 3. Залізні руди України

Рис. 4. Навчання молодих спеціалістів

• виробні камені, де в полірованих зразках представлені декоративні властивості гранітів, яшм, агатів, мармуру та інших порід — 45 зразків.

Музей НДПІ “Механобрчормет” названо виробничим, тому що він не виконує звичайних функцій музею для широкого доступу відвідувачів і не має штату. Музей створений і використовується для підвищення кваліфікації всіх співробітників інституту, для ознайомлення зі зразками залізних руд гостей і замовників робіт і насамперед для навчання молодих фахівців-мінералогів, збагачувальників і співробітників відділу термічних процесів (рис. 4).

Для цієї мети крім експонованих зразків мінералів і руд у музеї є колекція прозорих і полірованих шліфів залізних руд і необхідне обладнання (мікроскопи).

За домовленістю музей відкритий для екскурсій школярів і студентів.

На закінчення відзначимо, що в мінералогічному музеї НДПІ “Механобрчормет” на цей час зібрана одна з найкращих і повних колекцій залізних руд (і продуктів їх переробки), представлених родовищами Кривого Рогу, України, країн близького і дальнього зарубіжжя.